

Spm. nr. S 518

3) Til udenrigsministeren af:

Per Clausen (EL):

»Vil udenrigsministeren på baggrund af artiklen »Minister vildleder Folketinget« i Fagbladet, som blev lagt på nettet den 23. marts 2005, kl. 12.00, redegøre for, om han i sit samråd i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har informeret udvalget korrekt og fyldestgørende om Poldanor-sagen?«

Per Clausen (EL):

Denne sag startede jo tilbage i 1994, hvor Investeringsfonden for Østlandene investerede i en række svineproduktioner i Polen, og da det jo handlede om at skabe både økonomisk vækst og bedre miljø i Østlandene, var det meget naturligt, at bestyrelsen i august 1996 vedtog, at man fremover også skulle overholde dansk miljølovgivning.

Kl. 13.35

Det overraskende, det chokerende i denne sag er så, at det 8½ år senere kommer frem, at det gør man ikke. I den anledning var udenrigsministeren i et samråd i Miljø- og Planlægningsudvalget, hvor udenrigsministeren for det første sagde, at der skulle gennemføres en undersøgelse af Investeringsfonden, og for det andet sagde, at der nu var en løsning på vej - forstået på den måde, at der kun var to steder, hvor man ikke overholdt den danske lovgivning, og at det ville ske inden for kort tid.

Det, der er beklageligt, er, at efterfølgende er der jo kommet oplysninger frem, der tyder på, at der stadig er en række steder i Polen, hvor man ikke overholder dansk lovgivning, og derfor er mit spørgsmål til udenrigsministeren: Var det, vi fik at vide i samrådet i Miljø- og Planlægningsudvalget, fyldestgørende?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, det tror jeg det var. Jeg bygger jo på de oplysninger, jeg får fra direktionen og bestyrelsen, og jeg tror, at hr. Per Clausen vil vide, at man ikke skal tro på alt, hvad der står i avisen, bare fordi det står i avisen. Hr. Per Clausen har vel opdaget, at vi har en H.C. Andersen-periode, og han må vel også vide noget om det med fjerene og hønsene. Det er jeg sikker på at hr. Per Clausen kender.

Sådan som sagen ligger oplyst for mig, har vi altså at gøre med en fjer, der er blevet til nogle enorme høns, og som det blad, der er tale om, ikke agter at dementere. Jeg ligger inde med en pressemeddelelse fra IØ med et dementi fra en DMU-medarbejder af de ting, vedkommende er citeret for, men det dementi nægter bladet at bringe, så jeg tror, man skal tænke sig meget nøje om, før man gør det til en politisk sag om ministerens troværdighed.

For øjeblikket er det ikke ministerens troværdighed, der er i fare. Tingene forholder sig sådan, som jeg meddelte i samrådet i udvalget, og jeg synes, at man i stedet for at svinge om sig med påstande fra 3F, som 3F ikke agter at dementere, skulle være meget varsom og afvente den undersøgelse, der er bebudet, og som også er på vej. Det tror jeg vil være klogest, frem for at man får sagt noget, hvor man senere er nødt til rydde op efter sig selv.

Per Clausen (EL):

Nu ved jeg ikke rigtig, om troværdigheden er særlig stor, når en fondsbestyrelse og fondsdirektion i 1996 vedtager, at dansk miljølovgivning skal overholdes i Polen, og det efterfølgende, 8½ år senere, kan konstateres, at man ikke har gjort det. De folk tror udenrigsministeren fuldt og fast på, hvorimod udenrigsministeren afviser, hvad der kommer frem af andre oplysninger, billeder osv., med henvisning til H.C. Andersen.

Der er mange andre interessante H.C. Andersen-eventyr, og vi vil nok ved lejlighed kunne gennemgå dem. Men jeg synes ærlig talt, det er lidt dristigt, at udenrigsministeren udelukkende med en henvisning til det, som de, der er under anklage i sagen, siger, afviser de ting, der er kommet frem, og ligesom lægger op til: Vi tror på de folk, og det, 3F bringer videre, er nok forkert - selv om det dog er 3F og ikke de andre, der kan fremvise billeddokumentation.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes faktisk, at hr. Per Clausen ville gøre sig selv en tjeneste ved at afvente den undersøgelse, jeg netop har sagt er på vej. Det ved hr. Per Clausen jo udmærket godt fra udvalget, og derfor synes jeg, det er ubetids at hive sagen ned i salen, før vi har fået den undersøgelse. Jeg kan ikke sige nu, hvad der er rigtigt og forkert, det er derfor, jeg må stole på direktionen og bestyrelsen, og jeg har videregivet deres oplysninger.

Samtidig fortalte jeg hr. Per Clausen i udvalget - det er åbenbart blevet glemt af hr. Clausen - at den undersøgelse, som er på vej, laves af et uvildigt firma uden for Poldanor og IØ, og jeg synes, det ville være klogest at følge undersøgelsen. Men jeg skal gerne meddele hr. Per Clausen Fagbladets oplysninger.

Fagbladet oplyser, at fotos viser, at danske svinebønder stadig ikke lever op til miljøreglerne. Det har jeg ladet IØ-fonden undersøge, og fonden oplyser - jeg citerer - at ingen af deres svinefarme overtræder lokal miljølovgivning.

IØ har leveret en gennemgang af de otte fotos med en forklaring på, hvorfor Fagbladets påstande er - og jeg citerer igen - totalt ubegrundede.

Fagbladet oplyser dernæst, at et af billederne viser en gyllelagune i byen Uniechówek, der ikke er medtaget i den første delrapport fra den danske rådgivende virksomheds undersøgelse. Her oplyser IØ, og jeg citerer igen: Billederne viser ikke en gyllelagune, men en beholder af beton. En tank kan have et tæt naturligt flydelag og stadig være lovlig, også efter danske regler.

Den tredje påstand er, at gyllen flyder direkte ud på jorden og ned mod en sø i byen Dobrzyn. Poldanor har oplyst, at udløbet er en del af overfladevandsystemet, dvs. dræningssystemet for regnvand. Der er ikke tale om udledning af gylle.

Det er de oplysninger, jeg har, og de er altså stik modsat af det, der står i avisen, så lad os nu afvente rapporten.

Per Clausen (EL):

Jamen det er da fuldstændig rigtigt, at Poldanor hævder, at det ikke passer. Men den undersøgelse, som udenrigsministeren nu nærer så stor tillid til, skal jo laves af det samme firma, som tidligere har konstateret, at der kun var tale om de to overtrædelser, som udenrigsministeren refererede til.

Det kan godt være, jeg er utålmodig, men jeg synes bare, det er meget vigtigt, at udenrigsministeren forstår, at én ting er, at man giver oplysninger, der efterfølgende viser sig at være forkerte, fordi der kommer bedre oplysninger, og det er jo fint nok. Men det ville måske være meget fornuftigt, hvis udenrigsministeren havde en vis åbenhed over for, at der faktisk kunne være unøjagtigheder i de oplysninger, der er kommet fra IØ-fonden.

Kl. 13.40

Jeg må erindre om den tid, der er gået fra 1996 til i dag, hvor man ikke har levet op til sin egen beslutning. Der kunne også være andre unøjagtigheder, og det rejser allerede nu det spørgsmål, som jeg synes, udenrigsministeren skal være meget opmærksom på, hvilken troværdighed Carl Bro-undersøgelsen får i sidste ende.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det vil jeg afvente og se, og jeg synes, det ville være det klogeste, at hr. Per Clausen også vælger den attitude.

Så skal jeg gøre opmærksom på, at jeg har modtaget en henvendelse fra en medarbejder i DMU, som forsøger at få dementeret påstande, som er tillagt vedkommende i 3F-bladet. Overskriften »Polsk gylle forurener danske farvande« tillægges denne medarbejder, men medarbejderen skriver til mig, at hans vurdering var, at udledningerne fra polske svinefarme ikke ville have nogen målelig indflydelse på miljøforholdene i de danske farvande.

Vedkommende citeres også for at sige, at hvis miljøforholdene på de polske farme er som skitseret, skal der sættes voldsomt ind for at redde livet i Østersøen. Svaret til mig er, at den pågældende ikke har udtalt, at der skulle sættes voldsomt ind over for livet i Østersøen osv. osv.

Jeg agter ikke at gå dybere ind i spørgsmålet. Jeg ønsker faktisk at se den redegørelse, der kommer, frem for at lade mig misbruge, og så vil jeg følge undersøgelsen nøje.

Formanden:

Så er det fru Pernille Blach Hansen som medspørger.

Pernille Blach Hansen (S):

Som udenrigsministeren godt ved, er det jo en sag, som bl.a. Socialdemokratiet har interesseret sig meget for, fordi vi synes, at når der er skatteborgerpenge involveret i en fond, hvor danske svinebønder opretter svinefabrikker i Polen, og det viser sig, at miljøforholdene ikke er tilfredsstillende, er det selvsagt noget, som vi også her i Folketinget bør interessere os for.

Jeg synes, det er positivt, at ministeren i det mindste har taget påstandene, eller dokumentationen om man vil, fra 3F-bladet og bedt IØ-fonden forholde sig til dem, men jeg vil gerne spørge: Har ministeren samtidig sikret, at de nye oplysninger, der er kommet frem undervejs, kommer til at indgå i Carl Bro-undersøgelsen? Samtidig med at vi har ministeren i samråd, hvor han oplyser, at der kun er to steder, man p.t. ikke lever op til de danske krav om overdækning af gyllebeholdere, har et blad en fotograf nede i Polen, og han kommer hjem med noget, der tilsyneladende viser det stik modsatte. Det er da så alvorligt, at man ikke bare må bede om, at fonden endnu en gang oplyser noget, for det har vi jo ikke altid efterfølgende kunnet bruge til noget, men at de nye oplysninger i hvert fald kommer til at indgå i undersøgelsen. Så må vi efterfølgende vurdere, hvilken legitimitet undersøgelsen har.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil bede også fru Blach Hansen om at se på den færdige rapport uden fordomme, for jeg synes, der er en vis fordomsfuldhed, og at man dømmes på forhånd, og det kan jo ikke rigtig bruges til noget som helst.

Den oplysning, jeg har, er om det tredje billede. Ifølge det, der er oplyst for mig, har IØ-fonden undersøgt sagen og oplyst, at billederne ikke er, hvad de giver sig ud for, og så kan fru Blach Hansen ikke forvente, at jeg skal rende rundt og sige, hvad billederne giver sig ud for, når oplysningerne til mig går ud på, at de ikke er, hvad de giver sig ud for.

Der kommer altså en undersøgelse, og selvfølgelig skal Carl Bro også tage stilling til det sidste billede, som er kommet frem - ja, det er vistnok ikke engang kommet frem, det har nok været kendt i forvejen. Men man kan egentlig ikke forlange, at nogen skal dementere noget, de ikke anede der kunne komme en påstand om. Hvis fru Pernille Blach Hansen ikke har nogen sø i sin have og nogen kommer og påstår, at hun har forurennet søen i sin have, havde fru Pernille Blach Hansen jo nok ikke kunnet forudse, at hun skulle dementere, at hun havde forurennet søen.

Derfor synes jeg faktisk, vi skal vente og se undersøgelsen. Selvfølgelig skal alle påstande jo med, men for mig at se ligger der bare en række dementier fra troværdige mennesker. Jeg stoler meget på DMU, jeg har ikke nogen grund til at så mistillid til Carl Bro, og med de oplysninger, der foreligger i dag, synes jeg heller ikke, det ville være anstændigt at så mistillid til Carl Bro, som er et anerkendt firma. Hvad er det dog for noget? Lad os se rapporten, så kan vi diskutere sagen igen.

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg vil gerne sige, at jeg ikke forestiller mig, at udenrigsministeren selv tager til Polen og inspicerer gylletanke. Jeg synes ligesom, det ligger lidt i luften, at ministeren skal dementere noget, han ikke selv har set, men det, jeg spurgte til, var faktisk, om de nye oplysninger kommer til at indgå i den undersøgelse, Carl Bro foretager, og om ministeren i givet fald vil sikre, at det bliver tilfældet.

Jeg vil gerne for den generelle diskussions skyld sige, at jeg synes, der undervejs i processen er kommet så meget frem om, hvor lang tid man har været om at sikre, at de projekter, IØ-fonden har investeret i, overholder gængse miljøkrav i Danmark, at det i sig selv godt kunne og også burde have medført, at udenrigsministeren havde udtalt, at den måde, man har arbejdet på, måske ikke har været specielt hensigtsmæssig. Jeg har forstået, at det vil ministeren ikke, og det er jo en politisk vurdering. Men jeg vil gerne sige, at vi vil se nøje på, hvad der kommer frem i den rapport. Vi er meget spændt på det, og vi vil gennemgå den med en tættekam.

Grunden til, at jeg måske kan lyde en anelse skeptisk, er, at den første rapport, det pågældende firma leverede, jo blev lavet over meget, meget kort tid. Man havde det indtryk, at det var svært at gå i dybden med så mange hektarer landbrugsjord og så store farme uden at være dernede og undersøge det hele nøjagtigt, men det håber vi bliver tilfældet her.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg ville, hvis jeg var fru Pernille Blach Hansen, være meget voldsomt forsigtig med at sige »disse oplysninger, som nu er forelagt«, når fru Pernille Blach Hansen nu netop får at vide, at det er oplysninger, som er dementeret. En påstand er ikke nogen oplysning. Det går jeg ud fra at fru Pernille Blach Hansen ved, ellers kan man jo påstå alt og kalde det oplysninger. Sådan som det foreligger nu, er det altså påstande.

Men det er klart, at de påstande da selvfølgelig også skal indgå i det materiale, Folketinget skal have, ellers har Folketinget jo ikke fået vurderet de påstande. Derfor skal de selvfølgelig indgå, for ellers ville Folketinget jo også bare spørge en gang til: Hvad med dem?

Nu har jeg svaret her, at jeg har fået at vide, at billedet ikke er korrekt. Men det skal Folketinget da også have vished for at Carl Bro har undersøgt i sin tid, det siger sig selv.

Og så vil jeg godt sige, at det ikke er denne regering, der har haft med Poldanor og IØ at gøre, for projekt IØ's engagement blev, så vidt jeg husker, sluttet i år 2000, og der var vi ikke i regering. Til gengæld gjorde denne regering det, at den skærpede reglerne for IØ's virksomhed i modtagerlandene på det miljømæssige område i 2003. Men indtil da levede man altså med de regler, som fru Pernille Blach Hansens regering havde udstedt.

Formanden:

Så er der et sidste spørgsmål fra hr. Per Clausen.

Per Clausen (EL):

Nu har jeg jo ikke noget særligt ønske om at genere den nuværende udenrigsminister mere end tidligere udenrigsministre, så det er sådan set ikke dagsordenen. Men jeg vil bare sige, at udenrigsministeren jo må erkende, at lige så vel som der kan være forskellig kvalitet i de forskellige udsagn, der kommer fra forskellige medier, kan der også være flere grunde til, at man ikke bringer et dementi. En af grundene kan være, at dementiet er forkert.

Det andet, jeg gerne vil spørge om, er så - for jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstod udenrigsministeren: Er det sådan, at IØ-fonden har undersøgt disse påstande, eller skriver man bare af efter Poldanors pressemeddelelse? For formuleringerne er næsten de samme, så vidt jeg kan forstå.

For at jeg nu ikke bagefter skal beskyldes IØ-fonden for at have undersøgt det her for dårligt, så vil jeg gerne vide, om IØ-fonden faktisk har undersøgt det her, for det kan nok være lidt vigtigt i forhold til det videre forløb, eller om man bare refererer, hvad Poldanor sagde, for så kan jeg godt genkende formuleringen.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg har nu flere gange sagt, at IØ-fonden har undersøgt sagen og oplyst, at billederne ikke er, hvad de giver sig ud for. Ingen af IØ's investeringer i svinefarme, heller ikke i Poldanor, overtræder den lokale miljølovgivning, oplyser IØ. Det er de informationer, som jeg har, og Fagbladets billeder dokumenterer ikke andet ifølge den redegørelse om billederne, som er modtaget. Så det er de oplysninger, jeg har.

IØ er da heller ikke interesseret i at bringe forkerte oplysninger. Der er det jo et forhold mellem direktion og bestyrelse og i sidste instans mellem bestyrelse og minister. Men vi har altså en bestyrelse, vi har en direktion, og jeg har ikke noget at gøre med de direkte afgørelser og beslutninger om, hvor man sætter sine penge i IØ-fonden. Det er direktionen under ansvar over for bestyrelsen, der træffer dem.

Jeg laver de overordnede retningslinjer såsom f.eks. at godkende skærpede miljøforskrifter i 2003 efter en vurdering af situationen og IØ-fondens ønske. Så det er altså en selvstændig, selvvirkende organisation, som så oplyser mig, at de har undersøgt sagen. Vi må jo så se, hvad Carl Bro kommer frem til.

Hermed sluttede spørgsmålet.